

Remissvar

Mottagare

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till: li.bb@regeringskansliet.se

Datum: 2024-04-26

Dnr: LI2023/03542

Remissvar Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll (SOU 2023:70)

Samhällsbyggarna samlar alla som är med och utvecklar, bygger och förvaltar vårt samhälle. Vi är en branschövergripande ideell nätverksorganisation med 3 500 medlemmar som har spetskompetenser inom samhällsbyggnadsområdets alla delar.

Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll

Detta är en angelägen utredning som belyser systematiska och allvarliga brister i byggprocessen. Samhällsbyggarna välkomnar utredningens fokus på en tydlig rollfördelning, och delar bilden att det är grundläggande för att motverka både byggfusk och risken för olyckor till följd av undermåliga byggnader.

Utredningen har gjort en gedigen genomgång av hur det fungerar idag, utifrån nuvarande regelverk och rollfördelning. Samtidigt har Boverket tagit fram omfattande förslag som remitterats med rubriken Möjligheternas byggregler. Boverkets förslag kommer att innebära stora ändringar i byggherrens och byggnadsnämndens roll. Utredningen skriver: "Vi bedömer att Boverkets föreskrifter är av betydelse för att bedöma konsekvenserna av våra förslag. Beroende på föreskrifternas innehåll kan också delar av att vår redovisning av gällande ordning i kapitel 5–7 komma att bli inaktuell." Detta bör leda till eftertanke. Från Samhällsbyggarnas sida ser vi behov av en genomlysning av Boverkets förslag utifrån de perspektiv som finns i denna utredning. Med utgångspunkt av allvaret i bakgrunden till denna utredning, i form av ett antal allvarliga olyckor, är det enligt vår syn angeläget att snabbt först genomföra de förslag som här remitteras och samtidigt ge utrymme för bättre analys och eftertanke före Boverkets förslag genomförs.

I remissen till Möjligheternas byggregler lyfte Samhällsbyggarna fram ett behov att klargöra hur verifieringen av funktionskraven ska gå till i praktiken och hur sektorn och myndigheterna ska tillse hållbarhet och kvalitet, före de förslagen implementeras och pekade på risker med ett alltför skyndsamt genomförande. Det kommer att ta tid att utveckla funktionella verktyg för att utforma bra hus. En god bebyggd miljö är alla aktörers ansvar. Det offentliga, genom Boverket och kommunerna, behöver ta rollen att företräda boende och brukare. För att uppnå det är en tydlig rollfördelning centralt. Vi tryckte även på vikten av relevant och kontinuerligt uppdaterad yrkeskunskap.

Trots en gedigen utredning saknar vi området samordnad tillsyn. Det finns stora vinster att göra genom att samordna tillsynen utifrån flera lagstiftningar, exempelvis vid kontroll av en byggnads tekniska egenskaper och samtidigt kontrollera verksamhetens laglighet även utifrån andra relevanta regelverk. Bland andra SKR förespråkar detta arbetssätt och genomgång av potentialen i det sättet att arbeta med tillsyn hade kunnat tillföra förslag som innebar större framgång vid implementering. Ett antal kommuner tillämpar ett sådant arbetssätt med framgång och betydligt ökad upplevd service till berörda enskilda och företag.

Samhällsbyggarna vill föra fram förslag att regeringen tillsätter ytterligare en utredning som ser över behov av ytterligare förändringar av tillsynen utifrån Boverkets förslag på nya byggregler, ser över sambanden mellan byggfusk och tekniska brister/säkerhetsproblem samt tar fram förslag för att minska dessa problem och inklusive förslag för att sprida och standardisera samordnad tillsyn som metod. Ett sådant initiativ behöver inte stå motsats till att skyndsamt genomföra förändringar som kan förbättra tillsynen och minska risken för allvarliga olyckor. Som alternativ kan Boverket ges ett uppdrag att konkretisera tillämpningen av förslagen i Möjligheternas byggregler också i relation till förslagen i denna utredning.

Dag Björklund
ordförande Samhällsbyggarna

